

Konstnärsnämnden
The Swedish Arts Grants Committee

Budgetunderlag

2026-2028

Dnr: KN 2024/640

Konstnärsnämnden, Maria Skolgata 83, 118 53 Stockholm

Tel: 08- 50 65 50 00

E-post: info@konstnarsnamnden.se

Webbplats: www.konstnarsnamnden.se

Innehållsförteckning

1	Stärkta villkor för konstnärer är fundamentalt för konstnärlig frihet.....	2
2	Förslag till finansiering 2026–2028	3
3	Förstärkta anslag för att stärka konstnärers villkor	4
3.1	Förstärkt analys och kunskapsspridning för att stärka konstnärers villkor	4
3.2	Satsa långsiktigt på konstnärlig utveckling genom stipendier och bidrag till konstnärer	5
3.3	Förstärk förutsättningarna för konstnärers internationella verksamhet	7
4	Förstärkt förvaltningsanslag utifrån nya uppdrag.....	10
5	Ekonomiska villkor samt regelverk	11
5.1	Ekonomiska villkor för förvaltningsanslaget	12
5.2	Investeringar	13
5.3	Bemyndiganden	13
5.4	Föreskrifter	16
5.5	Förordningsändring.....	16

1 Stärkta villkor för konstnärer är fundamentalt för konstnärlig frihet

En central målsättning för konstnärspolitiken är att stärka konstnärers villkor och därigenom skapa förutsättningar för den konstnärliga friheten. Konstnärers arbete är grunden för ett vitalt kulturliv som speglar vår omvärld och som samtidigt stärker det demokratiska samtalet. Säkerhetsläget i världen, klimatförändringar och en ökad oro i samhället gör det alltmer nödvändigt att vi förbereder oss för det oförutsedda. Genom att främja konstnärers möjlighet att verka och värna konstens frihet och självständighet säkrar vi ett dynamiskt kulturliv och stärker samhällets resiliens i tider av beredskap, kris och krig.

De senaste åren har förutsättningarna för yrkesverksamma konstnärer fortsatt försämrats. Den rådande inflationen har medfört ökade omkostnader i form av till exempel hyror, material och resor. Färre arbetstillfällen inom kulturarbetsmarknaden påverkar också förutsättningarna för konstnärer och andra verksamma inom kulturområdet. Detta avspeglar sig i fler stipendie- och bidragsansökningar till Konstnärsnämnden. Under de senaste fem åren har antalet ansökningar ökat med 69 procent och kommer från konstnärer i samtliga regioner och 89 procent av kommunerna. Sämre ekonomiska förutsättningar för kulturinstitutioner och arrangörer har också påverkat antalet scener och forum som konstnärer har tillgång till för att presentera sitt arbete.¹ Ur ett konstnärspolitiskt perspektiv fortsätter därför stärkta villkor att vara en central utvecklingsfråga med fokus på de ekonomiska och sociala villkoren för konstnärer.

När kulturlivets ekosystem är i obalans spelar Konstnärsnämndens stipendier och bidrag en betydande roll för att konstnärer i hela landet ska kunna bedriva och utveckla sin konstnärliga verksamhet. Genom myndighetens arbetsstipendier får konstnärer under en tid en viss ekonomisk trygghet och möjlighet att fördjupa sitt konstnärskap. Behoven är dock långt större än de medel som finns att fördela. Det gäller också för Kulturbryggan som i sin bidragsgivning riktar sig till projekt som vill förnya och utveckla kulturområdet.

Med ett breddat analysuppdrag kan vi intensifiera arbetet med att följa utvecklingen av de ekonomiska och sociala villkoren för konstnärligt yrkesverksamma inom kulturella och kreativa branscher (KKB). Det kräver ökad kunskap och information om upphovsrätt och ersättningsmodeller, möjligheterna till breddad finansiering samt AI:s betydelse för yrkesverksamma konstnärers villkor. För att stärka kunskapen om konstnärers situation och därigenom förbättra möjligheten till insatser för konstnärer både inom och utanför det kulturpolitiska området, fortsätter vi att samverka med andra myndigheter och aktörer.

Konstnärsnämndens uppgift som myndighet både förtydligades och förstärktes efter förra årets prövning av en organisationsförändring. Vikten av en självständig konstnärspolitik som främjar konstnärlig frihet intresserade många och gav upphov till många fruktbara diskussioner. Med förnyad kraft fortsätter nu arbetet med att utveckla myndighetens arbetssätt.

¹ Statens kulturråd, *Tillgången till musikscener-kartläggning av musikområdets förutsättningar*, 2024

2 Förslag till finansiering 2026–2028

Här anges förslag till finansiering av verksamheten för de kommande tre åren. Medelsbehovet anges samlat i tabellen nedan. I sammanställningen redovisas förslagen och det beräknade medelsbehovet för respektive anslagspost för perioden 2026–2028. I kapitel 3 och 4 beskrivs behoven i relation till verksamhetens olika delar.

Tabell 1. Sammanställning av beräknat ökat medelsbehov i relation till 2025 års anslagsnivå. Belopp i tkr.

Anslag	2026	2027	2028
Uo 17 5:1 ap.1 Konstnärsnämnden (Ram)	8 000	8 000	8 000
<ul style="list-style-type: none">Breddat analysuppdragDigitalisering av myndighetens processerInformationssäkerhet och beredskap			
Uo 17 5:2 ap.1 Visningsersättning samt bidrag åt bild- och formkonstnärer (ram)	45 000	50 000	55 000
<ul style="list-style-type: none">Fler längre arbetsstipendierHöjda stipendienivåerUtvecklad internationell verksamhet			
Uo 17 5:2 ap.6 Bidrag till konstnärer inom områdena musik, teater, dans och film (ram)	45 000	50 000	55 000
<ul style="list-style-type: none">Fler längre stipendier och projektbidragHöjda stipendienivåerUtvecklad internationell verksamhet och ett internationellt program för film			
Uo 17 5:2 ap.7 Bidrag till nyskapande kultur - Kulturbryggan (ram)	6 500	8 500	10 000
<ul style="list-style-type: none">Återställa och höja anslaget för att möta det ökade och ändamålsenliga söktrycket, ffa beträffande <i>Nya finansieringsmodeller</i>.Utveckla långsiktiga satsningar för att stimulera breddad finansiering			
Uo 17 10:1 ap.3 Bidrag till Konstnärsnämndens filmstöd	2 000	2 500	3 000

3 Förstärkta anslag för att stärka konstnärers villkor

3.1 Förstärkt analys och kunskapsspridning för att stärka konstnärers villkor

Konstnärsnämndens fokus är att under kommande år intensifiera och vidareutveckla vårt arbete med konstnärers villkor inom kulturella och kreativa branscher (KKB). Att stärka förutsättningarna för konstnärer och deras företagande inom KKB är avgörande för att främja långsiktig hållbarhet. Arbetet är i linje med regeringens strategi för KKB och EU:s kulturpolitiska inriktning.

Upphovsrätten – en central finansieringskälla för konstnärer

Upphovsrätten är central som finansieringskälla för konstnärer och deras möjlighet till utveckling och stärker därmed den konstnärliga friheten. Samtidigt skapar också upphovsrätten möjligheter till att utveckla produkter och tjänster inom KKB. För att upphovsrätten ska fungera krävs både kunskap och information om upphovsrättsjuridik, affärsmodeller och den snabba tekniska utvecklingen kombinerat med insikt om konstnärliga företags drivkrafter.

Att genomföra ett sådant uppdrag förutsätter resurser för att utveckla statistik och fördjupad kunskap. Det kräver också tid för samverkan med andra myndigheter och aktörer för att föra ut kunskaperna.

Ökad internationell samverkan för stärkt internationalisering och mobilitet för konstnärer

KKB är i grunden en global sektor och yrkesverksamma konstnärer arbetar i hög utsträckning på en internationell arbetsmarknad. Konstnärerna och deras ofta små företag befinner sig många gånger i en svag förhandlingsposition i relation till större, resursstarka uppdragsgivare. För att stärka konstnärers förutsättningar och villkor krävs en utökad internationell samverkan för att bättre förstå och bygga kunskap om konstnärers internationella arbetsmarknad. Med utökade resurser kan Konstnärsnämnden utveckla sina internationella nätverk ytterligare för att stärka konstnärers tillgång till en internationell arbetsmarknad och bidra till att internationalisera konstnärers verk och tjänster. I samverkan med andra länder och organisationer kan Konstnärsnämnden ta initiativ till att undanröja hinder för konstnärliga företags mobilitet. Att bygga ut och möjliggöra ett effektivt samarbete inom de internationella nätverken och att sprida vår och andras kunskap, genom publicering och översättning, innebär dock en ökad kostnad för myndigheten.

Statistikutveckling för ökad kunskap om konstnärers villkor i KKB och breddad finansiering

Den senaste metodrapporten som vi tagit fram i samarbete med Myndigheten för kulturanalys undersöker inkomstsituationen för de konstnärligt yrkesverksamma, vilka i

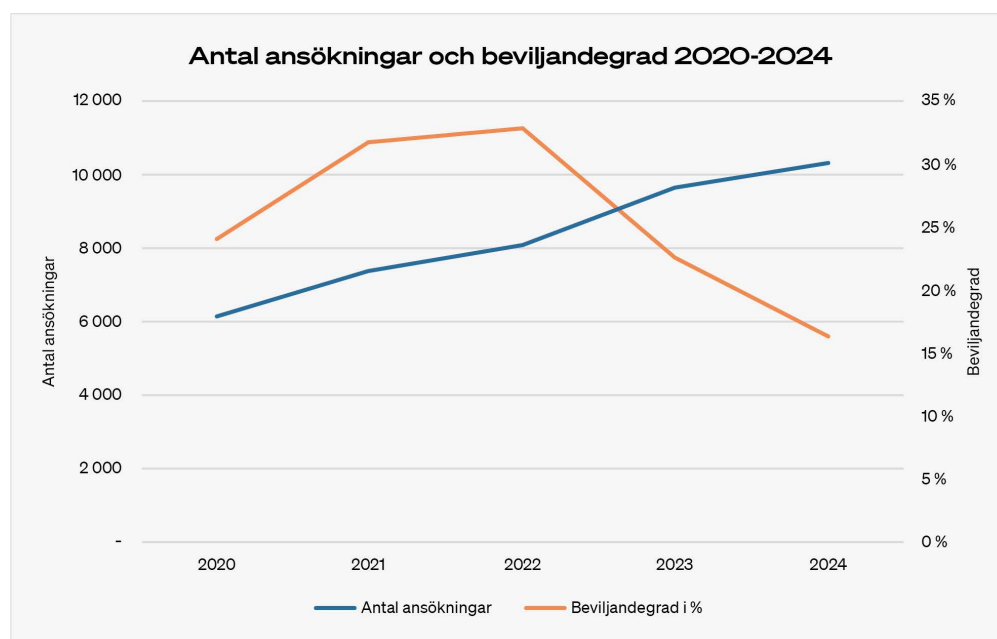
stor utsträckning utgör den skapande kärnan av KKB.² Det påbörjade metodarbetet bidrar till en statistikutveckling av KKB i enlighet med regeringens strategi för företag inom kulturella och kreativa branscher.³

För att möjliggöra insatser riktade till konstnärer och en bredare finansiering från andra politikområden och aktörer utanför kulturområdet, krävs en stärkt kunskap om konstnärliga företagande. Det behövs kunskap om och förståelse för hur investeringar och intäkter fördelar sig inom KKB och hur konstnärer finansierar sin verksamhet fördelat på offentliga och privata finansiärer samt egen finansiering. Vidare behövs fördjupade kunskaper om vilka hinder som finns för olika former av breddad finansiering och hur dessa eventuellt kan överbyggas, liksom analyser om vilka positiva och negativa konsekvenser det kan få för den konstnärliga friheten.

Det kontaktnät och den kunskap som finns på Konstnärsnämnden om breddad finansiering, bland annat genom Kulturbryggans uppdrag, gör att vi skulle kunna kombinera de statistiska analyserna med konstnärsnära erfarenheter på ett positivt sätt. Med ökade resurser för utrednings- och analysarbete har Konstnärsnämnden förutsättningar att genomföra studier av hur affärsmodeller inom KKB påverkar konstnärligt företagande och yrkesutövande.

3.2 Satsa långsiktigt på konstnärlig utveckling genom stipendier och bidrag till konstnärer

De yrkesverksamma konstnärerna har drabbats ekonomiskt under de senaste åren. Inflation och sämre ekonomiska förutsättningar för kulturinstitutioner och arrangörer har lett till färre arbetsmöjligheter för konstnärer både inom landet och internationellt, en situation som avspeglar sig i ansökningarna till Konstnärsnämnden.

² Konstnärsnämnden och Myndigheten för kulturanalys, *Hur ser inkomsterna ut för konstnärligt yrkesverksamma? En pilotstudie om inkomster utifrån yrkes- och näringskoder*, 2024

³ Skr 2023/24:111 *Strategi för företag i kulturella och kreativa branscher*.

Konstnärsnämnden ser att trenden med ett ökat antal ansökningar fortsätter. Under 2024 ökade totala antalet inkomna ansökningar till myndigheten gällande stipendier och bidrag till enskilda konstnärer med 7 procent jämfört med året innan. Under de senaste fem åren har antalet ansökningar ökat med 69 procent. År 2024 inkom 10 352 ansökningar från 7 503 individer, varav nästan 18 procent var antingen förstagångssökare eller sökande som inte ansökt om stipendier hos Konstnärsnämnden de senaste 10 åren. Vi ser en breddad grupp av yrkesverksamma konstnärer som söker. Vi tolkar det som att ökningen av antalet ansökningar delvis kan förklaras med att myndigheten bättre når ut till målgruppen men också på ett ökat ekonomiskt behov. För att möta det ökade söktrycket och det behov som det speglar behöver stipendieanslagen förstärkas de kommande åren för att inte begränsa mångfalden av konstnärskap i hela landet. Med anledning av den senaste tidens inflation behöver stipendienivåerna också höjas. En höjning av stipendienivåerna utan förstärkt anslag medför att färre antal konstnärer kan beviljas ett stipendium. Färre antal konstnärer som beviljas stöd riskerar att leda till en minskad mångfald och bredd av konstnärliga uttryck.

Konstnärsnämnden har under åren 2023–2025 tilldelats en tillfällig förstärkning av stipendieanslagen för att prioritera längre stipendier, en satsning som i budgetpropositionen aviseras upphöra från och med 2026. Konstnärsnämnden ser att det finns behov av att förstärkningen ligger kvar på samma nivå även under perioden 2026–2028. Om den tillfälliga förstärkningen av tilldelade stipendiemedel avvecklas från och med 2026 blir det svårt att bibehålla det ökade antalet längre stipendier som satsningen möjliggjort.

Konstnärsnämnden bedömer att längre stipendier, särskilt fleråriga arbetsstipendier, i mycket hög grad bidrar till konstnärlig utveckling, vilket styrkts genom den enkätundersökning till mottagare av arbetsstipendier som myndigheten genomförde år 2023. Av de som svarade ansåg 97 procent att stipendiet i hög eller mycket hög utsträckning bidragit till deras egen konstnärliga utveckling.

Även Konstnärsnämndens projektbidrag är viktigt för att främja konstnärlig utveckling och år 2024 ökade antalet ansökningar med 24 procent jämfört med 2023. På grund av det ökade antalet ansökningar minskade beviljandegraden till 11 procent 2024 och förväntas sjunka ytterligare. I projektbidragsansökningarna syns det ansträngda ekonomiska läget för kulturlivet. Konstnärer inom bild och form ansöker till exempel för produktion av nya verk till kommande utställningar, vilket tyder på att många institutioner saknar produktionsbudget och inte kan ersätta konstnärerna fullt ut för deras förberedande arbete inför utställningar.

Inom filmområdet är Konstnärsnämndens projektbidrag viktigt för att ge konstnärerna möjlighet till stöd för tidiga utvecklingsskeden av ett filmprojekt. Att stödja enskilda filmares konstnärliga utveckling är av stor vikt för filmbranschens utveckling, en bransch som är en viktig del av de kulturella och kreativa branscherna. Konstnärsnämnden ser därför att anslaget gällande filmstöd bör förstärkas för att möta behovet som framgår av ett högt söktryck. Anslagsposten rymmer även det statliga stödet till Stiftelsen Filmform för deras arbete med rådgivning och distribution av film- och videokonst. Detta arbete bidrar till att film/konst från Sverige sprids och att yrkesverksamma konstnärer får uppdrag och uppmärksamhet. Konstnärsnämnden ser därför att Stiftelsen Filmforms anslag bör höjas, efter att ha legat på samma nivå sedan 2014.

Uppräkning av prisbasbelopp och ersättningar

Långtidsstipendierna ger yrkesverksamma konstnärer möjlighet att utveckla sitt konstnärskap genom att utgöra en viss ekonomisk bastrygghet över en längre tid. Långtidsstipendierna är på tre prisbasbelopp per år, vilket medför att stipendienivån automatiskt höjs när prisbasbeloppet höjs. Denna uppräkning är positiv för mottagarna då stipendiets värde inte urholkas under de tio år som långtidsstipendiet avser. År 2024 höjdes prisbasbeloppet kraftigt, men även år 2025 höjdes prisbasbeloppet. För att inte övrig stipendie- och bidragsgivning på anslag 5:2 ska minska till följd av höjda prisbasbelopp förlångtidsstipendierna behöver anslaget höjas motsvarande kostnadsökningen för detta ändamål

Konstnärers upphovsrättsliga ersättningar, till exempel bibliotekersättningen, som också ligger på anslag 5:2, omförhandlas regelbundet och ökar i storlek. Även detta påverkar resten av anslaget negativt om inte anslaget höjs motsvarande kostnadsökningen för detta. I annat fall minskas det tillgängliga utrymmet för övrig stipendie- och bidragsgivning.

3.3 Förstärk förutsättningarna för konstnärers internationella verksamhet

Internationalisering är avgörande för ett vitalt kulturliv, konstnärlig utveckling och ökade arbetsmöjligheter för konstnärer. Den internationella kontexten är idag ännu viktigare än tidigare, då konstnärer ofta behöver en internationell arbetsmarknad för att kunna vara yrkesverksamma. Konstnärsnämndens internationella program och internationella bidragsgivning ger ökade möjligheter för de enskilda konstnärerna att närvara i internationella sammanhang och utbyten. Det leder till en vidgad arbetsmarknad för Sverigebaserade konstnärer vilket ligger i linje med regeringens strategi för företag i kulturella och kreativa branscher, som har som mål att svenska kulturella branscher ska ha ett stort och växande internationellt genomslag och att exporten ska öka. En satsning på konstnärers internationella verksamhet stärker villkoren för konstnärer och bidrar till ökade förutsättningar för kulturexport.

I ansökningarna gällande Konstnärsnämndens bidrag till internationellt utbyte och resor kan vi se att kostnaderna för konstnärernas internationella verksamhet ökat kraftigt de senaste åren, inte bara på grund av inflationen, utan även på grund av dyrare resor. Omställningen till ett mer miljövänligt resande medför också ökade kostnader. För att fortsatt kunna stödja konstnärernas internationella verksamhet på samma nivå behöver anslaget förstärkas.

Antalet ansökningar till Konstnärsnämndens olika residens fortsätter att öka. Rapporter från de konstnärer som deltagit vittnar om att residens har stor betydelse för konstnärskapet då vistelserna förutom inspiration ger långsiktiga internationella kontakter vilket skapar goda förutsättningar för fortsatta konstnärliga uppdrag. De kostnader som myndigheten har för de internationella residensen har ökat till följd av den relativt svaga svenska kronan, då samverkansavtalen med de olika aktörerna gällande bostäder, ateljéer och studios baseras på valutan i det land residenset äger rum. Det medför att anslaget behöver förstärkas de kommande åren så att Konstnärsnämnden även fortsättningsvis kan erbjuda konstnärer residensvistelser runt om i världen. Genom de internationella programmets samverkansprojekt runt om i Sverige bidrar Konstnärsnämnden, förutom

med ekonomisk medfinansiering, med expertkompetens och internationella kontakter. Samverkansprojekten bidrar till internationalisering i hela landet inom de olika konstområdena varför de fortsatt ska prioriteras och ges möjlighet att utvecklas.

Konstnärsnämndens internationella program för teater respektive cirkus är relativt nya. Myndigheten fick i uppdrag att utveckla dessa program år 2022. Någon förstärkning av medel följde dock inte med uppdraget, som har etablerats inom ramen för nuvarande anslag. För att de två senast tillkomna internationella programmen ska kunna utvecklas utan minskad stipendiegivning behöver anslaget tillföras resurser för att ta vara på de möjligheter till ökade kontaktytor och en vidgad arbetsmarknad som de internationella programmen kan erbjuda. För att främja konstnärlig utveckling och vidgade internationella kontakter även inom filmområdet ser Konstnärsnämnden skäl för att myndigheten även utvecklar ett internationellt program för film. Det förutsätter dock ökad medelstillelning inom anslaget för att inte påverka stipendiegivningen negativt. Ett internationellt program för film som tar sikte på att bredda nätverk och kontaktytor i en internationell filmkontext ligger väl i linje med strategin för kulturella och kreativa branschers mål om ett stort och växande internationellt genomslag för branschens företag.

För att omfattningen på de internationella programmens verksamhet inte ska minska kommande år behövs ökade resurser. I annat fall riskerar de positiva effekterna av internationaliseringen inte kunna fullföljas fullt ut utan snarare successivt att minska. Nedan redogörs för prioriteringar kopplat till stipendier och bidrag samt de internationella programmen inom de olika anslagsposterna.

3.3.1 Visningsersättning samt bidrag åt bild- och formkonstnärer – anslag 5:2 ap.1

Prioriteringar: Fler arbetsstipendier, både ett- och fleråriga för att möta ökat behov. Höjda stipendienivåer för att stipendierna inte ska urholkas på grund av inflation.

IASPIS, som en betydande aktör för utvecklingen av bild- och formområdet i Sverige, behöver fortsätta utveckla verksamheten för främjad internationalisering. Det gäller särskilt satsningar i hela landet genom IASPIS samverkansprojekt samt genom utveckling av den egna program- och residensverksamheten i Stockholm.

3.3.2 Bidrag till konstnärer inom områdena musik, teater, dans, och film – anslag 5:2, ap.6

Prioriteringar: Fler arbetsstipendier, både ett- och fleråriga för att möta ökat behov. Höjda stipendienivåer för att stipendierna inte ska urholkas på grund av inflation.

De under 2022 nyinrättade internationella programmen för teater respektive cirkus behöver byggas ut under perioden. De internationella programmen för musik och dans behöver fortsätta utvecklas för att kunna främja internationaliseringen inom fler delar av konstområdena samt för att möta behovet från yrkesverksamma konstnärer inom fler uttryck. Konstnärsnämnden ser behov av ett internationellt program inom filmområdet för att ta vara på konstområdets internationella potential.

3.3.3 Filmstöd – anslag 10:1 ap.3

Prioriteringar: Fler projektbidrag inom filmområdet för att möta behoven inom ett fält i stark utveckling. Ökat anslag till Stiftelsen Filmform.

3.3.4 Statliga ålderspensionsavgifter – anslag 5:2 ap.16

Historiskt har Konstnärsnämndens betalning av statliga ålderspensionsavgifter (STÅP) varit mellan 0 och 8 miljoner kronor. 2024 var den 7,6 miljoner kronor och 2025 kommer Konstnärsnämnden betala 8,8 miljoner kronor i statlig ålderspensionsavgift.

STÅP-avgiften som betalas av Konstnärsnämnden berör såväl Konstnärsnämndens som Författarfondens pensionsgrundande stipendier och bidrag. Konstnärsnämndens pensionsgrundande stipendier och bidrag uppgick år 2024 till 35,4 mnkr (2023: 34,5 mnkr).

STÅP-avgiften motsvarar ca 10 procent av de pensionsgrundande betalningarna vilket innebär att utifrån här redovisat underlag prognostiserar vi Konstnärsnämndens andel av STÅP-avgiften år 2026 till 3,5 mnkr. Författarfondens långtidsstipendier uppgick till 5,8 mnkr vilket ger ca 0,6 mnkr i STÅP-avgift. Avgiften för Konstnärsnämndens respektive Författarfondens långtidsstipendier blir tillsammans ca 4,1 mnkr. Till detta skall läggas Författarfondens övriga stipendier och bidrag samt eventuellt regleringsbelopp.

3.3.5 Kulturbryggan

Anslagsminskningen på fem miljoner kronor under 2024 har haft en negativ påverkan på Kulturbryggans verksamhet. För att säkerställa en långsiktigt hållbar verksamhet behöver sakanslaget återställas till tidigare års nivå och därefter successivt höjas under följande år.

Sakanslaget behöver återställas till 2023 års nivå för att:

- skapa förutsättningar att bevilja bidrag till fler ansökningar. En ökad andel beviljade ansökningar är avgörande, eftersom en låg beviljandegrad avskräcker potentiella sökande.³ Detta riskerar att långsiktigt minska antalet inkomna ansökningar.
- ha beredskap för ett ökat antal ansökningar om projektbidrag. Nedskärningen 2023 medförde att Kulturbryggan tvingades prioritera fler fröpengar än planerat. Redan i år kan Kulturbryggan behöva hantera ansökningar om projektbidrag på upp till 70 miljoner kronor, enbart från de aktörer som tidigare beviljats fröpengar men ännu inte sökt projektbidrag. Dessa äskanden kommer att öka så länge anslagsnivån förblir oförändrad.
- säkra fortlevnaden för programmet Nya finansieringsmodeller. Programmet är unikt i Sverige och innebär på sikt ökade möjligheter för breddad finansiering av konst och kultur. De projekt som ansöker om bidrag är ofta komplexa, långsiktiga och därmed kostnadskrävande. Det tak på 1 500 000 kronor, som vi tvingades införa på grund av nedskärningen, begränsar därför möjligheterna att genomföra dessa projekt.

Sakanslaget behöver successivt höjas för att:

- skapa utrymme för tematiska utlysningar. Tematiska eller riktade utlysningar har två viktiga funktioner: de når nya grupper och lyfter fram konstnärliga uttryck som ofta förbises i bidragsgivningssammanhang. Ett exempel skulle kunna vara en utlysning om nyskapande spelkultur, som både ger erkännande åt en växande sektor och breddar perspektiven på en viktig näring för Sverige.
- utveckla långsiktiga satsningar för att stimulera breddad finansiering. Möjlighet att teckna samarbetsavtal inom programmet Nya finansieringsmodeller med projekt som tidigare beviljats bidrag och visat goda resultat. Genom dessa avtal kan Kulturbryggan satsa ytterligare på beprövade och framgångsrika projekt. För att möjliggöra detta krävs en betydande förstärkning av sakanslaget, så att den ordinarie bidragsgivningen inte

urholkas. Det bör också vara möjligt att ingå dessa avtal utan någon ansökningsprocess, vilket förutsätter justering i instruktion eller förordning.

4 Förstärkt förvaltningsanslag utifrån nya uppdrag

Prioriteringar: Myndighetens verksamhetskostnader bör i högre grad finansieras av förvaltningsanslaget, vilket därmed behöver öka. En ökning är viktig för att med fortsatt hög kvalitet kunna utföra nya uppdrag och ökade krav. Ett starkare förvaltningsanslag skulle ge stabilare förutsättningar för en långsiktig finansiering av myndighetens uppdrag. Sammantaget ser Konstnärsnämnden ett behov av att förstärka förvaltningsanslaget med 8 miljoner kronor från 2026, se tabell i kapitel 2 ovan.

Konstnärsnämndens förvaltningsanslag finansierade år 2024 ca 54 procent av förvaltningskostnaderna, där framför allt ett uttag från sakanslagen finansierar resterande del. Kostnader för löner, hyror och andra driftskostnader nödvändiga för myndighetens verksamhet har ökat och väntas, givet det samhällsekonomiska läget, fortsätta att öka. Sedan 2022 har myndigheten ett nytt hyresavtal med ökade kostnader för kontor och ateljéer. Inflationen har därefter bidragit till att kostnaderna ökat ytterligare. I finansieringsmodellen ska statens pris- och löneomräkning bidra till kompensation för dessa ökning, dock inklusive det så kallade produktivitetsavdraget. Sakanslagen pris- och löneomräknas inte, vilket minskar möjligheterna till kompensation för att hantera kostnadsökningar och ger en i praktiken dubbel utebliven kompensation. Inför 2025 har myndigheten vidtagit betydande åtgärder inom flertalet områden för att genom effektiviseringar hantera situationen. Det krävs dock ett ökat förvaltningsanslag för att kunna minska andelen av verksamhetens kostnader som belastar sakanslagen. I annat fall riskerar utfördelade stipendiemedel att successivt minska, vilket står i strid med de ökade behov av stipendiemedel som framkommit bland annat i myndighetens årsredovisning. Mindre medel att fördela i stipendier riskerar att på sikt få negativa effekter för den konstnärliga friheten och minska måluppfyllelsen av de kulturpolitiska målen.

Därutöver möter myndigheten en ökad kostnadsmassa utifrån nya uppdrag specifika för myndigheten. Det handlar exempelvis om nya internationella program, ett över tid breddat analysuppdrag och fler regeringsuppdrag. Inför 2025 har Konstnärsnämnden en ny instruktion som tydliggör myndighetens långsiktiga ansvar för uppföljning och information om villkoren för konstnärers företagande i de kulturella och kreativa branscherna. Till det kommer ett kraftigt ökat antal ansökningar rörande sakanslagen. Som framgår av Konstnärsnämndens årsredovisning har antalet ansökningar under en femårsperiod ökat med 69 procent. Ett ökande antal ansökningar kräver resurser att hantera utan att kvaliteten blir lidande. Utan ett förvaltningsanslag som i högre grad möter behoven blir det allt mindre resurser att fördela i stipendier och bidrag och för verksamhet inom de internationella programmen

Under senare år har myndigheten arbetat aktivt för att hantera pandemin, återstarten av kulturlivet samt det förslag till organisationsförändring som regeringen aviserade i budgetpropositionen 2023. Uppdraget om en eventuell sammanslagning tog resurser i anspråk och medförde även att diverse utvecklingsprojekt fick pausas för att hantera akuta lägen vilket hindrade långsiktiga åtaganden. När myndigheten nu fortsätter sitt arbete som

egen myndighet behöver insatser göras för att utveckla och effektivisera verksamheten för att skapa en långsiktigt robust organisation i myndighetens alla delar.

Digitalisering och ökade krav på it- och informationssäkerhet

Konstnärskommittén behöver ett högre förvaltningsanslag för att täcka de kostnader som digitalisering och ökade krav på it- och informationssäkerhet medför. Myndigheternas digitalisering ska enligt regeringens mål från 2012 leda till en enklare vardag för medborgare, en öppnare förvaltning som stöder innovation och delaktighet samt ge högre kvalitet och effektivitet i verksamheten

Under 2024 tog Konstnärskommittén ett nytt ansökningssystem för bidrags- och stipendiegivningen i drift. Bedömningen är att systemet bidrar till en mer rättssäker hantering och att den underlättar ansökningsprocessen och därmed ger en bättre service till de sökande.

Inom myndigheten har digitaliseringsprojektet dock medfört utmaningar då det finns små resurser att hantera de ökade krav på it- och informationssäkerhet som digitalisering medför. För att öka nyttan med ansökningssystemet vill vi också utveckla och digitalisera de interna arbetsätten, men den typen av utveckling är svår att prioritera utan tillräcklig finansiering.

Konstnärskommittén ser också behov av att uppdatera sin äldre it-miljö för att öka driftssäkerheten och undvika informationsförlust liksom att öka förmågan att kunna stå mot den ökade risken för externa cybersäkerhetshot.

5 Ekonomiska villkor samt regelverk

Tabell 2. Verksamhetens finansiering. Belopp i tkr.

Anslag som disponeras av Konstnärskommittén	2024	2025	2026	2027	2028
	Utfall	Anvisat	Förslag	Förslag	Förslag
Uo 17 5:1 ap.1	24 454	24 829	32 829	32 829	32 829
Konstnärskommittén (Ram)					
Uo 17 5:2 ap.1	124 040	122 683	167 683	172 683	177 683
Visningsersättning samt bidrag åt bild och formkonstnärer (ram)					
Uo 17 5:2 ap.4	29 051	29 812	29 812	29 812	29 812
Långtidsstipendier (ram)					

Fortsättning på nästa sida

Fortsättning från föregående sida

Anslag som disponeras av Konstnärsnämnden	2024	2025	2026	2027	2028
	Utfall	Anvisat	Förslag	Förslag	Förslag
Uo 17 5:2 ap.6	71 069	70 352	115 352	120 352	125 352
Bidrag till konstnärer inom områdena musik, teater, dans och film (ram)					
Uo 17 5:2 ap.7	26 148	26 200	32 700	34 700	36 200
Bidrag till nyskapande kultur - Kulturbryggan (ram)					
Uo 17 5:2 ap.16	7 575	8 840	8 840	8 840	8 840
Statliga ålderspensionsavgifter (ram)					
Uo 17 10:1 ap.3	4 270	4 270	6 270	6 770	7 270
Bidrag till Konstnärsnämndens filmstöd (ram)					
Summa	286 607	286 986	393 486	405 986	417 986

5.1 Ekonomiska villkor för förvaltningsanslaget

5.1.1 Räntekonto med kredit i Riksgäldskontoret

Konstnärsnämndens kredit på räntekonto för år 2025 är 2 200 tkr vilket motsvarar ca 9 procent av tilldelat förvaltningsanslag. En räntekontokredit på 2 200 tkr bedöms räcka även kommande år.

5.1.2 Anslagskredit på förvaltningsanslaget

Konstnärsnämnden disponerar för år 2025 en anslagskredit på 744 tkr (3 procent av förvaltningsanslaget). En kredit på 3 procent bör räcka även den kommande treårsperioden. Konstnärsnämnden har den senaste femårsperioden inte behövt använda anslagskrediten.

5.1.3 Ackumulerad anslagsbehållning

Konstnärsnämnden har på förvaltningsanslaget (17.5.1 ap.1) för 2024 en utgående anslagsbehållning på 247 tkr. Hela detta belopp får myndigheten disponera 2025. Det motsvarar 1 procent av anslagsnivån för 2024 (23 991 tkr). Övriga anslagsposter får 2025 inte disponera någon anslagsbehållning från 2024

5.2 Investeringar

Tabell 3. Investeringar i anläggningstillgångar. Belopp i tkr.

	2024	2025	2026	2027	2028
	Utfall	Prognos	Förslag	Förslag	Förslag
IB lån i Riksgäldskontoret	3 818	3 194	2 586	2 370	2 219
Beräknad nyupplåning	300	500	800	800	800
Beräknad amortering	924	1 108	1 016	951	906
UB lån i Riksgälden	3 194	2 586	2 370	2 219	2 113
Beslutat/Föreslagen låneram	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000
Beräknad ränteutgift	135	111	102	95	91
Ränteantagande för nyupplåning	3%	3%	3%	3%	3%
Finansiering räntor och amorteringar					
17 5:1 ap.1. Konstnärsnämnden	1 059	1 219	1 117	1 046	996

Konstnärsnämndens låneram i Riksgälden uppgår till 7 000 tkr. Myndigheten bedömer att investeringsramen för de kommande åren fortsatt behöver vara 7 000 tkr. Bedömningen görs mot bakgrund av följande:

- Myndighetens nya webbplats behöver fortsatt utveckling, bland annat gällande tillgänglighet.
- Nya ansökningssystemet har just tagits i bruk och kommer behöva utvecklas mer.

5.3 Bemyndiganden

Konstnärsnämnden har för budgetåret 2025 erhållit bemyndiganden för de åtaganden som avser långtidsstipendier (som mest tio år), femåriga och tvååriga arbetsstipendier samt pensionsbidrag. I myndighetens bemyndiganden ingår även de långtidsstipendier som fördelas av Sveriges Författarfond. Begäran om bemyndiganden nedan är utifrån oförändrade anslagsnivåer för Konstnärsnämnden. Vid oförändrad anslagsnivå kommer behovet av bemyndiganderam 2026 att vara 259 500 tkr.

Den i detta budgetunderlag ingående begäran om utökningar av fleråriga stipendier leder till behov av höjda bemyndiganderamar. Ett beslut om ett tioårigt långtidsstipendium under ett år leder till en betalning på ca 170 tkr det året samt ett utestående åtagande vid årets slut på ca 1,6 mnkr som behöver täckas i bemyndiganderamen. Vid beslut om ökade medel till stipendier och bidrag behöver Regeringskansliet och Konstnärsnämnden reda ut hur det påverkar behovet av ändrad bemyndiganderam.

Tabell 4. Begäran om bemyndiganden vid oförändrad verksamhet. Belopp i tkr.

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
	Utfall	Prognos	Beräkning	Beräkning	Beräkning	Beräkning
Uo 17 5:2 ap.1 Visningsersättning samt bidrag åt bild- och formkonstnärer						
Ekonomiska åtaganden vid årets början	53 869	39 876	47 004	58 441	43 275	26 596
Nya ekonomiska åtaganden	28 339	38 000	24 000			
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	42 332	30 872	12 563	15 166	16 679	26 596
Varav utgifter till följd av ekonomiska åtaganden			12 563	10 366	11 876	12 199
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	39 876	47 004	58 441	43 275	26 596	
Beslutat/förslaget bemyndigande	57 900	58 500	58 500			

Fortsättning på nästa sida

Fortsättning från föregående sida

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
	Utfall	Prognos	Beräkning	Beräkning	Beräkning	Beräkning
Uo 17 5:2 ap.4 Långtids- stipendier						
Ekonomiska åtaganden vid årets början	165 024	146 589	128 596	185 344	157 314	130 519
Nya ekonomiska åtaganden	9 526	11 133	85 730			
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	27 961	29 106	28 982	28 030	26 795	130 519
Varav utgifter till följd av ekonomiska åtaganden			28 982	19 457	18 222	61 935
Ekonomiska åtaganden vid året slut	146 589	128 596	185 344	157 314	130 519	
Beslutat/föreslaget bemyndigande	172 550	178 000	185 344			

Fortsättning på nästa sida

Fortsättning från föregående sida

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
	Utfall	Prognos	Beräkning	Beräkning	Beräkning	Beräkning
Uo 17 5:2 ap.6 Bidrag till konstnärer inom områdena musik, teater, dans och film						
Ekonomiska åtaganden vid årets början	19 698	10 727	14 000	18 889	14 054	10 101
Nya ekonomiska åtaganden	4 411	9000	9000			
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	13 382	5 727	4111	4835	3953	10101
Varav utgifter till följd av ekonomiska åtaganden			4111	3035	2153	4701
Ekonomiska åtaganden vid året slut	10 727	14 000	18 889	14 054	10 101	
Beslutat/före- slaget bemyndigande	21 750	23 000	23 000			

5.4 Föreskrifter

Enligt 18 c § författningssamlingsförordningen (1976:725) ska det finnas en förteckning över samtliga gällande författningar och allmänna råd som har beslutats av myndigheten eller någon föregångare till denna.

Per dagens datum har Konstnärsnämnden beslutat om följande föreskrifter:

KRFS 2021:2 Generella föreskrifter (2021:2) gällande Konstnärsnämndens bidragsgivning.

5.5 Förordningsändring

Konstnärsnämnden ser behov av vissa förändringar i myndighetens instruktion, förordning (2007:1199) med instruktion för Konstnärsnämnden, i de delar som rör Bildkonstnär-

fonden. Förändringarna ska förbättra arbetet med stipendiegivningen kopplat till anslag 5:2 ap.1 Visningsersättning samt bidrag åt bild- och formkonstnärer.

Bildkonstnärsfonden består av 13 ledamöter inklusive ordförande som under året bereder och fattar beslut om en stor mängd ansökningar. Bildkonstnärsfonden hanterar arbetsstipendier, projektbidrag, assistentstipendier samt internationella stöd inom ramen för IASPIS verksamhet såsom bidrag till internationellt utbyte och resor, residensvistelser, med mera. Bildkonstnärsfonden hanterar årligen cirka 5 000 ansökningar, varav cirka 2 400 ansökningar till arbetsstipendier.

För att kunna hantera den stora mängden ansökningar fördelas beredningsarbetet mellan ledamöterna där alla 13 ledamöter bereder och beslutar om arbetsstipendierna, assistentstipendierna och andra större stipendier. Projektbidraget och bidragen kopplat till den internationella verksamheten fördelas mellan ledamöterna, så att sex ledamöter bereder projektbidrag och sex ledamöter bereder internationella ansökningar.

För att minska arbetsbördan för ledamöterna och för en mer rättssäker och effektiv beredning ser Konstnärsnämnden behov av ändring i instruktionen. Antalet ledamöter i Bildkonstnärsfonden bör öka från högst 13 till högst 17. Dessutom bör beslutsmandatet kunna delegeras till en grupp av ledamöter för att kunna besluta om vissa bidragstyper.

Förslaget medför endast en mindre kostnadsökning eftersom Konstnärsnämnden redan idag adjungerar extra ledamöter till beredning av arbetsstipendier och internationella bidrag. Orsaken till adjungeringarna är att antalet ledamöter i Bildkonstnärsfonden är för få till antalet för att kunna hantera den stora mängden ansökningar rättssäkert och effektivt. En fördel med att utvidga antalet ordinarie ledamöter är att det ges kontinuitet i beredningsarbetet, samt att fler av de som bereder ansökningarna även deltar i beslutet. Den mindre kostnadsökningen bedöms rymmas i ordinarie anslag.

Konstnärsnämnden har tidigare fört samtal med Kulturdepartementet om behov av justerade skrivningar i instruktionen kopplat till Bildkonstnärsfonden, och önskar gärna föra en dialog framöver utifrån de förslag som framförs.

Nuvarande lydelse	Föreslagen lydelse
<p>6 § Inom myndigheten finns styrelsen för Sveriges bildkonstnärskommitté som har till uppgift att handlägga och avgöra ärenden om bidrag och ersättningar till bild- och formkonstnärer.</p> <p>Styrelsen för Sveriges bildkonstnärskommitté består av högst tretton ledamöter. En av ledamöterna är ordförande och en är vice ordförande.</p> <p>Styrelsen för Sveriges bildkonstnärskommitté är beslutsför när ordföranden och minst hälften av de andra ledamöterna är närvarande.</p> <p>7 § Styrelsen för Sveriges bildkonstnärskommitté får i särskilda beslut lämna över till ordföranden eller någon annan ledamot i styrelsen eller till någon anställd hos myndigheten att avgöra ärenden som är av det slaget att styrelsen anser att de inte behöver prövas vid styrelsesammanträde.</p>	<p>6 § Inom myndigheten finns styrelsen för Sveriges bildkonstnärskommitté som har till uppgift att handlägga och avgöra ärenden om bidrag och ersättningar till bild- och formkonstnärer.</p> <p>Styrelsen för Sveriges bildkonstnärskommitté består av minst tretton ledamöter. En av ledamöterna är ordförande och en är vice ordförande.</p> <p>Styrelsen för Sveriges bildkonstnärskommitté är beslutsför när ordföranden och minst hälften av de andra ledamöterna är närvarande.</p> <p>7 § Styrelsen för Sveriges bildkonstnärskommitté får lämna över till ordföranden eller till en eller flera ledamöter i styrelsen att fatta beslut. Styrelsen kan också lämna över till någon anställd hos myndigheten att avgöra ärenden som är av det slaget att styrelsen anser att de inte behöver prövas vid styrelsesammanträde.</p>

Om Konstnärsnämnden

Konstnärsnämnden är en statlig myndighet som främjar konstnärlig utveckling och förnyelse. Vårt uppdrag omfattar yrkesverksamma konstnärer i hela landet, inom samtliga konstområden. Vi fördelar stipendier och bidrag, främjar internationellt utbyte samt analyserar och sprider kunskap om konstnärers ekonomiska och sociala villkor. Vi samverkar regionalt, nationellt och internationellt, med myndigheter och organisationer, såväl inom sektorn som tvärssektoriellt.

Konstnärsnämnden
The Swedish Arts Grants Committee

Konstnärsnämnden
Maria skolgata 83, 2 tr
118 53 Stockholm
Telefonväxel: 08-506 550 00
E-post: info@konstnarsnamnden.se